

FLOREANO E OS VIKINGOS

Por: José Miguel Besada Fernández

Era no ano 968 cando o Deus Thor, atendendo as súplicas do seu pobo, fixo unha gran exhibición dos seus poderes desencadeando un forte temporal na ría de Arousa cun gran despregue de raios, tronos e chispas e un vento tempestuoso do sueste. Foi daquela cando unha gran flota viquinga desembarcou no porto de San Tomé en Cambados para internarse terra dentro por Vilariño, Sisán, Castrelo e por todas as corredoiras causando un gran estrépito.

A medida que avanzaban, nas aldeas, co temporal e o barullo que armaban os viquingos, os animais dos currais berraban todos: os cabalos rinchaban, as burras orneaban, os cans ladraban, os gatos miaban, ata os ratos chiaban e un canario vello que crían que era mudo púxose a cantar na gaiola. Os veciños, que non saían das casas, asomáronse para mirar o que pasaba e, cando viron a aqueles homes cos cornos, empezaron a berrar tendo por certo de que era a fin do mundo e, como si se puxeran de acordo fuxiron todos monte arriba, rumbo ao Castrove, uns a cabalo, outros en carros de vacas outros correndo; o mais dramático era ver a algunhas nais que levaban no carriño ás súas crías monte arriba e ás vellas que ían en angarellas.

Na súa fuxida, mellor dito, na gran evasión, entre choros e gritos histéricos entendíanse frases coma

-Eu cria que había un solo demo, pero hai centos deles.

-Isto é a apocalipse. Tiña razón don Ovidio de que no ano mil acabábase o mundo.

-Pero estamos no 968 e aínda faltan 32 anos.

-E que veu adiantado coma as colleitas ou o inverno, é como cadre.

-Eu o que sinto é que non habrá ninguén a quen contarllo.

Todas as aldeas quedaron sen xente. Todos fuxiron con algúns animais que levaron. Aos demais deixáronos nas cortes e nos currais; as colleitas, que por certo fora un ano moi bo, quedaron enteiras nos hórreos, nos faios e nos alboios e cando parecía que non quedaba ningún humano escapou e saíu o sol só na bisbarra.

En canto todo estivo en calma, o xefe dos viquingos subiu a un outeiro, tocou o corno para reunir a tropa e darlle grazas ao deus Thor cunhas verbas que, traducidas

ao galego, mais ou menos dicían; Oh Thor!, deus do mal tempo, graciñas por ouvir as nosas súplicas. A túa axuda foi grandiosa, propia de ti, que sabes facer as cousas perfectas, e así podemos recoller estas excelentes colleitas biolóxicas de primeira calidade, con denominación de orixe "O Salnés". Levaremos os alimentos para manter ás nosas mulleres, meniños, avós e avoas, sogros e sogras, sen causar vítimas mortais pois todos fuxiron e aforraronos o traballo. Grazas Thor outra vez.

Non obstante, fuxiran todos?. Non, todos non. Quedaban dúas persoas nun loureiro: Floreano e Servando o taberneiro, mais coñecido por "O Frangulleiro". Floreano sabía que era unha parvada fuxir e o Frangulleiro, como sabía que Floreano era sabio fixo o mesmo.

Nestas estaban cando un viquingo entrou e, estrañado de velos, preguntoulle a Floreano:

-E ti, que andas a facer?

-Non ves cornudo que estou bebendo? Eló a ti, pódese saber quen che puxo os cornos?

-Púxenos eu só

-Humm

-Qué bebes?

-Non o ves?, é tinto da casa. E o néctar dos deuses, o que beben Zeus, Baco, Apolo e os demais deuses no monte Olimpo. Este viño da saúde, fortaleza e sabedoría. E quen é o teu deus?

-Son uns cuantos, pero o xefe é Odín.

-Quen o din? Quen o di?

-Odin é o nome do noso deus supremo.

-De seguro que eses tamén o beben, por iso son deuses.

-Podo probalo?

-Estás nun loureiro e a estes sitios vense a beber e a falar, é obrigatorio. Servando, ponlle unha tinta o cornudo e anótama a min.

Bebeu todo dunha sedada e, cando rematou, automaticamente exclamou *Que ben sabe! Podo tomar outra?*

-Non faltaría mais. Outra, Servando.

-Marchando -contestoulle.

En vez de botala na taciña -dixo o viquingo- bótama mellor nun caldeiro que teño moita sede.

-Animal, cando vas ao oftalmólogo é recéitache un colirio para botar un par de pingas en cada ollo, botas o colirio cunha manguera? Pois o viño é o mesmo; hai

que bébelo a grolos e falar pausadamente senón é malo para todo. O mais importante é saber beber.

Fixo o que lle recomendou Floreano e quedou extasiado. Sen medíalo, rapidamente saíu fóra e correu a un outeiro, (*parece ser que foi en Besomaño*), para avisarlles aos seus do gran descubrimento que fixera. Sacou un corno da cabeza e púxose a soprar tuuuuuuu tuuuuuu tuuuuuu. Acudiron todos porque xa sabían polo toque do corno que era algo moi importante. Despois de contarlles a experiencia do tinto, saíron disparados, correndo coma sempre - esta xente nunca ían andando a ningún sitio - sempre a correr, ao loureiro do Frangulleiro. Empezaron a beber, pero non como llelo recomendara Floreano. Todo o contrario: uns en caldeiros, outros pola billa, outros por unha goma; houbo pelexas entre eles porque se disputaban as billas, que era coma mais lles gustaba e acabaron todos borrachos e desfacendo con todo o que se lles poñía por diante. Cando se recuperaron da borracheira o viquingo que estivera con Floreano, chamouno para que lles dera unhas charlas sobre como hai que beber o tinto. Dou moi bo resultado, Floreano coa súa elocuencia, o seu timbre de voz, a súa psicoloxía e o seu don de xentes convenceunos rapidamente e ata daba gusto velos beber, facéndose, a maioría deles, enólogos autodidactas.

O que non puido evitar Floreano foi o saqueo. Requisaron en todas as casas primeiro o viño e despois o resto: animais, centeo, cebolas, allos..., ou sexa, todo que se puidera comer levando todo para San Tomé, que era onde estaban os barcos. Despedíronse de Floreano e prometéronlle que volverían para a próxima colleita e que lle traerían un traxe de gala do seu país cos cornos de reno, cousa que non lle sentou nada ben, porque lle pareceu que se rían del aínda que o facían de boa fe. Saíron e pedíronlle a Thor que non mandara tronos nin raios pero que mandara vento, que os barcos ían moi cargados e era moito traballo ir vogando nesas circunstancias.

Cando retornaron todos os fuxidos ás aldeas atopáronse con todo arruinado. Só había leña na lareira, pero nada que comer, nin viño, e no salgadoiro non había nin sequera unha area de sal. Os hórreos sen portas, os campos sen herba, ou sexa, nada de nada e outra vez como na fuxida, gritos, choros, lamentacións...

-Non temos nin sequera un ovo.

-Nin teremos, non hai galiñas para poñelos.

-Isto é a apocalipse, quen me dera morrer.

-E ti queixábaste de que non habería ninguén a quen contarllo e agora queres morrer. En qué quedamos?

Mentres Floreano, que era moi previsor xa que unha catástrofe pode vir calquera día sen pensar, tiña na súa casa ben agachado uns barriliños de tinto para o consumo dun ano e medio, por si acaso, ata a seguinte colleita. Neste asunto non pasou apuros (*estaba tan afeito ao tinto da bisbarra que os outros non lle ían tan ben*). Ante

a emerxencia de estar sen viño, os taberneiros tiveron que traer viño de Castela que aínda que eran bos non era o mesmo. Os loureiros perderon o encanto durante unha colleita, cousa que é normal pois perdérase a esencia, o relax e o benestar da bisbarra para veciños e os forasteiros, eses que ao probar o tinto quedan enfeitizados e son os maiores admiradores e amigos do Salnés.

Floreano, que estaba pasando un dos momentos mais tristes da súa vida, despois de moito cavilar, dou coa solución para evitar que volvera a suceder o mesmo na bisbarra, xa que aos viquingos saíralles tan ben a “expedición”, que xa dixeran que volverían o ano seguinte só a polo viño.

Decidiu entón crear unha plataforma reivindicativa, para o que se xuntou nun loureiro cos parroquianos de sempre. Estirou un mapa enriba da mesa para expoñerlles o seu plan, debatelo e de forma globalizada estudar sobre os puntos estratéxicos para a construción e situación das fortalezas defensivas dos previsibles desembarcos viquingos.

Despois de facer unha análise profunda e meticuloso da bisbarra, chegaron a conclusión por aclamación de que o plan de Floreano era perfecto. Nin un equipo de enxeñeiros, xeólogos e estratergos militares podían facelo igual. A única e segura solución consistía na construción de tres fortalezas: polo norte - por si viñeran de Santiago - faríana en Catoira que controlaría a parte de leste do Barbanza; pola parte sur, a Lanzada era fundamental por ter un bo acceso ao Salnés. Ademais por esta zona estaban as salinas - que aínda non deran con ela os rapieros - cunha produción de sal gorda de primeira calidade tan necesaria para os nosos salgadoiros. A eles viríalles moi ben para salgar o bacallau tan abundante nos seus mares que ademais é o seu prato favorito pois tiñano tanto ao pil - pil como en caldeirada con allo e pemento e sobre todo asado á brasa con aceite e cebola crúa. Esta foi unha previsión moi importante que só podía saír dun xenio coma Floreano.

A terceira fortaleza sería en San Sadurniño preto de San Tomé, por se se dera o hipotético caso de que fallaran as defensas do norte ou a do sur, ademais de que a porta da casa - como quen di - mete respecto xa que daría a impresión de ser unha zona inexpugnable, cunha chea de canons ben visibles para asustar ao inimigo xa que se adivinaba que habería detrás un forte e ben adestrado exército.

Xa todo planificado, despois de constituír a plataforma cos correspondentes estatutos e todo o demais que leva consigo para a súa legalización, Floreano, que era o presidente, redactou o escrito reivindicativo que levarían a Santiago para presentarllo ao señor bispo. Empezaron, primeiro a recoller firmas por toda a bisbarra, encargándose

diso o propio Floreano, don Ovidio e Servando o Frangulleiro, que eran os seus homes de confianza. Cada un tiña o seu papel: don Ovidio fixo o censo a partir dos bautizados; o Frangulleiro, que coñecía ben a todo mundo encargouse da planificación e Floreano sería o supervisor. Así foi que non quedou ninguén sen firmar. Aquilo resultou un éxito, pero foi moi complicado xa que o noventa e catro con seis por cento asinaron co dedo emborreado xeralmente en touciño rancio ou en chourizo, e había que escribirlle o nome de cada un; a verdade é que foi un traballo de moita paciencia.

Despois de ter todo listo, Floreano mandoulle unha carta o bispo para pedir audiencia. Este ao ver a firma de Floreano como presidente da plataforma e a de don Ovidio como secretario – ao Frangulleiro non o coñecía – púxose un mundo de contento por varias razóns; porque o problema das invasións viquingas era o mais grande que tiña Galicia e sobre todo Compostela e non vían a maneira de remedialo; por coñecer persoalmente a Floreano, do que oíra falar moito e ao mesmo tempo cambiar impresións con don Ovidio ao que lle unía unha gran amizade desde que estiveron no seminario. Así, mandou rapidamente a un emisario contestándolles que podían ir cando quixeran, que foran polo palacio episcopal a calquera hora do día, mellor á hora de xantar porque para el sería un pracer comer e falar con eles.

Foi unha boa noticia para os dirixentes da plataforma e para os veciños por esa boa acollida por parte do bispo polo que decidiron saír xa ao día seguinte a Compostela. Os tres puxeron o traxe dos días de festa en nun carro tirado por un cabalo – Floreano levou tamén un barriliño de tinto, *por s'ascaso*, *dixo el* – e tira para a capital. Xuntouse todo a xente a despedilos e desexarlles sorte, indo tamén con eles bastantes homes pola súa conta para arroupalos e recibir as noticias do resultado directamente, de primeira man. Chegados á praza do Obradoiro, acércanse ao palacio episcopal e don Ovidio, que era un home da casa, doulle recado a un cóengo de que lle dixera ao bispo que xa estaban aquí os da Plataforma de Salnés con Floreano á fronte; o cóengo, que xa estaba ao tanto da visita, con toda amabilidade mandounos pasar á sala de invitados. (Por certo, o Frangulleiro, que nunca saíra do loureiro, pero que sabía a vida de todo veciño, quedou asombra-

do, mellor dito, aparvado xa desde que entrou pola rúa do Franco e na catedral xa perdeu a fala que non recuperou ata chegar a aldea.

Xa no salón de actos do palacio, chega o bispo e saúda aos tres con moita ledicia dicíndolles que estaban como si fora a súa casa, e que sería unha honra para él que quedaran alí a comer ao que accederon moi gustosos.

Dirixíndose a Floreano díxolle:

–É un gran honor, don Floreano, coñecelo persoalmente. Lembro que falamos moito de vostede nun sínodo que tivemos en Roma onde me decatei da súa sabedoría e da súa humanidade cos necesitados.

–Eminencia – respondeulle – eu non son don Floreano, son só Floreano para todo o mundo, e estar aquí e unha das experiencias e satisfaccións máis grandes que tiven na vida ata este momento.

Despois de contarlle ao bispo o que pasou na invasión viquinga, mostroulle as firmas dos veciños para que vira que estaban moi avalados; sacou o mapa da bisbarra e explicoulle con todos pormenores o proxecto das fortalezas. O bispo quedou asombrado de Floreano, desde o timbre de voz, a seguridade con que falaba do tema e o poder de convicción. Tanto foi así que dou por aprobado o proxecto e mandou que se fixeran as construcións por vía de urxencia, sen consultarllo previamente á curia episcopal como manda o protocolo e os estatutos.

Unha vez acabada a reunión o bispo invitounos a pasar ao comedor e Floreano foi a buscar o barriliño do tinto que tiña en reserva despois do saqueo. cando o bispo veu aquilo, estrañouse dicíndolle: Floreano, aquí no palacio temos viño dabondo e si vas pola rúa do

Franco tes de todas clases, para todos os gustos, ata os padais máis esixentes.

O que quero eu no o hai aquí – respondeulle – O viño meu e o de denominación de orixe “Tinto de Barrantes” e ata a próxima colleita non queda mais ca o que tiña eu escondido en previsión dalgún cataclismo, como pasou.

Acabado todo e despois do éxito, volta ao Salnés, onde foron recibidos polas bandas de música de Meaño e Castrelo. O mellor foi que a Servando o Frangulleiro volveulle a fala e desquitouse de todo o tempo que estivo calado.

